

ชื่อเรื่อง วิเคราะห์นิทานพื้นบ้านของชาวไทยยวน บ้านคลองน้ำไหล
จังหวัดกำแพงเพชร

ชื่อผู้เขียน นางสาวทิพย์ สว่างผล

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวรรณกรรมล้านนา

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร. พิเชฐ อัครนิจ.....ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ทรงศักดิ์ ปรากฏวัฒนากุล.....กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพรรณ ทองคล้อย.....กรรมการ

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รวบรวมและศึกษานิทานพื้นบ้านของชาวไทยยวนบ้านคลองน้ำไหล
จังหวัดกำแพงเพชร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อรวบรวมนิทานพื้นบ้านที่สืบทอดโดยทางมุขปาฐะ จำแนก
และจัดหมวดหมู่นิทานพื้นบ้านที่รวบรวมได้ตามรูปแบบ (Form) ในเชิงคติชนวิทยา และวิเคราะห์
ลักษณะรูปแบบและเนื้อหาของนิทานพื้นบ้านแต่ละประเภท

ในการรวบรวมข้อมูลนี้ ผู้เขียนได้ใช้เครื่องมือที่เสี่ยง บันทึกปากคำของผู้เล่านิทาน
ในบ้านคลองน้ำไหล นิทานที่ผู้เขียนรวบรวมได้มีจำนวน 198 เรื่อง แบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ
ได้ 6 ประเภท คือนิทานคติ นิทานอธิบายเหตุ นิทานประจำถิ่น นิทานเรื่องผี นิทานมุขตลก และ
นิทานในธรรมชาติ นิทานเหล่านี้ผู้เขียนได้นำมาถ่ายทอดออกเป็นคำอักษรถ้อยไทยภาคกลาง

นิทานพื้นบ้านซึ่งสืบทอดกันมาด้วยมุขปาฐะนั้น เมื่อพิจารณาลักษณะรูปแบบแล้วพบว่า นิทาน
พื้นบ้านจะมีลักษณะรูปแบบที่เรียบง่าย ไม่ซับซ้อน นับว่าเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะความเป็น
พื้นบ้านของชาวบ้าน

นิทานที่รวบรวมได้เป็นจำนวนมากที่สุดคือนิทานมุขตลก นิทานมุขตลกได้แสดงให้เห็นแนวคิด
เรื่องความซุกซนของกลุ่มคนต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้เขียนยังได้ศึกษาวิถีการสร้างอารมณ์ขันในนิทาน

มุขตกลง หมายความว่าวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้นในนิทานมุขตกลงมี 4 วิธีคือ กลวิธีการล้อเลียนเรื่องเพศ การใช้เหตุการณ์ของตัวละคร การขมแบบพลิกความคาดหมาย และกลวิธีการใช้ภาษาของผู้เล่านิทาน นิทานมุขตกลงแต่ละเรื่องจะใช้กลวิธีการสร้างอารมณ์ขึ้นหลายแบบผสมผสานกัน

นิทานในธรรมเป็นนิทานที่เก็บรวบรวมได้เป็นอันดับรองลงมา นิทานในธรรมแสดงให้เห็นถึงลักษณะการถ่ายทอดนิทานที่สืบทอดมาจากวรรณกรรมลายลักษณ์ ลักษณะการถ่ายทอดนิทานในธรรมเมื่อศึกษาตามทฤษฎีการถ่ายทอดนิทานแล้ว พบว่ามีความเปลี่ยนแปลงของเนื้อหานิทานในธรรมสอดคล้องกับทฤษฎีดังกล่าว

นิทานคติเป็นนิทานที่ให้แนวคิดในการดำรงชีวิตในแง่ต่าง ๆ โดยเฉพาะจะเน้นแนวคิดในการครองเรือนของสามีภรรยาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนนิทานอธิบายเหตุ นิทานประจำวัน และนิทานเรื่องผี เป็นนิทานที่เก็บรวบรวมได้จำนวนน้อย

สำหรับผู้เล่านิทาน ผู้เขียนพบว่าผู้ที่สามารถเล่านิทานได้ส่วนใหญ่ เป็นเพศชายสูงอายุ และการเล่านิทานเกือบจะไม่มีการพบพานในสังคมปัจจุบันแล้ว เพราะคนรุ่นหลังไม่ให้ความสนใจ จึงควรจะได้รีบเก็บรวบรวมนิทานพื้นบ้าน หรือวรรณกรรมพื้นบ้านประเภทอื่น ๆ ของชาวบ้านในท้องถิ่นต่าง ๆ บันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรก่อนที่จะสูญหายไปในที่สุด

Thesis Title An Analysis of Thai Yuan's Folktales of
 Baan Khlong Namlai, Changwat Kamphaeng Phet

Author Mrs. Suthathip Sawangphol

M.A. Lanna language and literature

Examining Committee Assoc.Prof. Dr. Pichit Akanich.....Chairman
 Assist.Prof. Songsak Prangwatthanagun...Member
 Assist.Prof. Supun Thongkhloy.....Member

Abstract

This thesis has collected and studied Thai Yuan's Folktales of Baan Khlong Namlai, Changwat Kamphaeng Phet Its main purpose are : to collect folktales which have been transmitted by oral tradition, to classify and to group those tales in according with theory of folklore, and finally to analyse their forms and contents

In the process of collecting materials the writer has recorded the story teller into the tape recorders. There are 198 tales collected in this study and divided into 6 groups namely : Fable, Explanatory tale, Local tale, Ghost tale, Jest, and Thamma tale (Religion or Jataka). These tales have been transliterated into central Thai alphabet.

To study the form of the tales the writer has found that they appear in simple and uncomplicated manner. This characteristics has close relationship with the folkway of the people.

The most popular kind of tales is the jest. The jest presents ideas of conflicts or arguments in the group of people. To study technics of making joke in the jest the writer has found that there are 4 technics of making joke. They are : a technic of making joke on sex, a technic of making joke on character's personality, a technic of making joke by unexpected turn, and lastly a technic of mastering language of the teller. Besides in each jest the teller combined many technics of making joke together.

The second popular kind of folktale is thamma tale. This kind of tale shows the way how to transmit the story from written literature in to tale. To study the way of transmission of this kind of tale it is found that there are many changes in story of the tales. These changes are accorded to the theories of transmission of tale.

The fables give various advices for good living. They specially emphasize good practice in family life. The explanatory tales, the local tales, and the ghost tales are rarely collected.

To study about the tellers the writer has found that most of them are old men. At the present time a telling of folktales does not interest the youngsters any more. These tales would not exist very long, if there is no proper conservation.